

УДК 811.111.367.625-026

САВЧИН Надія – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології та перекладу, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, вул. Карпатська, 15, Івано-Франківськ, 76019, Україна (savthin.n@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0905-3162>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.12>

Бібліографічний опис статті: Савчин, Н. (2026). Номіналізація як лінгвістичне явище та способи її реалізації в англomовному дискурсі. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 65, 107–112, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.12>

НОМІНАЛІЗАЦІЯ ЯК ЛІНГВІСТИЧНЕ ЯВИЩЕ ТА СПОСОБИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Анотація. У статті розглянуто номіналізацію як одне з ключових явищ сучасної лінгвістики, що має вагоме значення для аналізу англomовного дискурсу. Номіналізацію розуміють як процес перетворення предикативних структур у номінативні, що дає змогу здійснювати концептуальне узагальнення, підвищувати рівень абстракції та забезпечувати компактність мовлення. Наголошено, що номіналізація є не лише граматичним явищем, а й дискурсивною стратегією, яка впливає на когнітивні та комунікативні параметри тексту. У дослідженні окреслено основні способи реалізації номіналізації в англійській мові: морфологічні (словотвірні процеси із залученням суфіксів та префіксів), синтаксичні (трансформація предикативних конструкцій у номінативні), а також лексико-семантичні (зміна семантичного статусу слова чи словосполучення). Особливу увагу приділено функційним аспектам номіналізації, зокрема її ролі у створенні художнього тексту, формуванні термінологічних систем та забезпеченні логічної зв'язності тексту. На матеріалі англomовного художнього тексту проаналізовано приклади номіналізованих конструкцій, що демонструють тенденцію до ускладнення синтаксичної структури та водночас до економії мовних засобів. Показано, що номіналізація сприяє формуванню більш об'єктивованого стилю викладу, оскільки зменшує експліцитність суб'єкта дії та акцентує увагу на результаті чи процесі. У статті розглянуто також проблеми перекладу номіналізованих конструкцій українською мовою, пов'язані з відмінностями в граматичній системі та стилістичних нормах обох мов. Підкреслено, що адекватний переклад номіналізації потребує врахування не лише формальних ознак, а й прагматичних функцій, які вона виконує у тексті. Результати дослідження можуть бути використані у викладанні англійської мови, перекладознавстві та лінгвістичному аналізі англomовного дискурсу.

Ключові слова: номіналізація, англomовний дискурс, словотвір, синтаксична трансформація, переклад, когнітивні стратегії.

SAVCHYN Nadiia – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Philology and Translation, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, 12, Karpatska str., Ivano-Frankivsk, 76019, Ukraine (savthin.n@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0905-3162>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.12>

To cite this article: Savchyn, N. (2026). Nominalizatsiia yak linhvistychnе yavyshe ta sposoby yii realizatsii v anhlomovnomu dyskursi [Nominalization as a linguistic phenomenon and ways of its realization in English-language discourse]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobytskoho*

derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia «Filolohiia» – Problems of Humanities. “Philology” Series: a collection of scientific articles of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 65, 107–112, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.12>

NOMINALIZATION AS A LINGUISTIC PHENOMENON AND WAYS OF ITS REALIZATION IN ENGLISH-LANGUAGE DISCOURSE

Summary. *The article examines nominalization as one of the central phenomena in modern linguistics, with particular emphasis on its realization in English-language discourse. Nominalization is understood as the transformation of predicative structures into nominal ones, which enables conceptual generalization, increases the level of abstraction, and ensures the compactness of expression. It is argued that nominalization functions not only as a grammatical process but also as a discursive strategy that influences the cognitive and communicative parameters of texts. The study outlines the main ways of nominalization in English: morphological (word-formation processes involving suffixes and prefixes), syntactic (conversion of predicative constructions into nominal ones), and lexico-semantic (shifts in the semantic status of words or phrases). Special attention is given to the functional aspects of nominalization, particularly its role in shaping fiction style, forming terminological systems, and maintaining logical coherence of discourse. Based on examples from English-language fiction texts, the article demonstrates how nominalized constructions contribute to the complexity of syntactic structures while simultaneously economizing linguistic resources. It is shown that nominalization fosters a more objectified style of presentation, as it reduces the explicitness of the subject of action and emphasizes the process or result. The article also addresses the challenges of translating nominalized constructions into Ukrainian, which arise from differences in grammatical systems and stylistic norms of the two languages. It is stressed that adequate translation of nominalization requires consideration not only of formal features but also of pragmatic functions performed in discourse. The findings of the study may be applied in teaching English, translation studies, and linguistic discourse analysis, offering valuable insights into the interaction between grammar, cognition, and communication.*

Key words: *nominalization, English-language discourse, word-formation, syntactic transformation, translation, cognitive strategies.*

Постановка проблеми. Номіналізація є одним із ключових явищ сучасної лінгвістики, активно досліджуваним у межах функціональної граматики, когнітивної лінгвістики та дискурс-аналізу. Вона полягає в перетворенні предикативних конструкцій на номінативні, що дає змогу здійснювати узагальнення, підвищувати рівень абстракції та забезпечувати компактність мовлення. У сучасному англомовному дискурсі номіналізація виконує не лише граматичну, а й комунікативну функцію, оскільки впливає на спосіб подання інформації, її інтерпретацію та стилістичне забарвлення. Проблема полягає в недостатньому дослідженні функційних аспектів номіналізації та її ролі у формуванні англомовного художнього дискурсу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на наявність ґрунтовних досліджень, питання функційної реалізації номіналізації в англомовному дискурсі залишається відкритим і потребує подальшого

аналізу. Проблему номіналізації в лінгвістиці вивчали зарубіжні та українські лінгвісти: С. Пінкер, Г. Сворт, В. Карабан. У працях зарубіжних лінгвістів номіналізацію розглядають як структурний елемент англійської граматики, що має значний вплив на синтаксичну організацію тексту (Pinker, 2014). Українські дослідники акцентують увагу на перекладознавчих аспектах номіналізації, підкреслюючи труднощі її адекватного відтворення в мовах із різними граматичними системами (Карабан, 2001; Остапчук, 2012). Для художнього тексту проблема перекладу номіналізацій є ще більш значущою, бо від нього не тільки залежить точність відтворення змісту, вони ще й впливають на ритм, стиль, композицію та ідіостиль автора. Тож перекладацький аспект у процесі вивчення номіналізацій є цікавим та **актуальним** дослідницьким матеріалом.

Мета статті – дослідити особливості перекладу номіналізацій з англійської мови на

українську у художніх текстах (на матеріалі роману «The Magician's Nephew» К. С. Льюїса).

Досягнення поставленої мети передбачає виконання певних **завдань**: 1) описати сутність номіналізації як лінгвістичного явища та її місце в системі словотвору англійської мови; 2) класифікувати основні способи реалізації номіналізації в англомовному дискурсі (морфологічні, синтаксичні, лексико-семантичні); 3) визначити граматичний потенціал номіналізованих конструкцій: яким чином вони впливають на стилістичну організацію тексту та його сприйняття; 4) з'ясувати основні проблеми перекладу явища номіналізації.

Виклад матеріалу. Номіналізація є однією з важливих граматичних і словотвірних категорій англійської мови, що відіграє домінуючу роль у текстах різних стилів. Під номіналізацією традиційно розуміють процес перетворення інших частин мови в іменники, що дає змогу репрезентувати дії, стани чи ознаки у вигляді предметних понять. Така трансформація забезпечує вищий рівень абстракції висловлення, створює умови для компактної передачі складної інформації та сприяє об'єктивізації висловленої думки.

«Номіналізація – це процес, у рамках якого певне слово або синтаксична конструкція набуває іменникової функції» (Коцюба, 2014, с. 37). Зазвичай це означає, що іменник походить від іншого типу словникової одиниці, найчастіше від дієслова або прикметника. Існує також підхід, який визначає «номіналізацію як утворення іменників із слів інших частин мови, переважно дієслів та прикметників, за допомогою додавання відповідних суфіксів» (Кузьміна, 2004, с. 15).

У сучасній англійській мові номіналізація набула статусу одного з найпродуктивніших способів розширення лексичного складу мови. Вона охоплює як морфологічні моделі (зокрема утворення іменників за допомогою суфіксів *-tion*, *-ment*, *-ness*, *-ity*), так і синтаксичні механізми, пов'язані зі зміною структури речення та перерозподілом функцій його компонентів. Завдяки цьому мовці отримують можливість утворювати нові поняття, модифікувати стиль і комунікативну організацію тексту відповідно до потреб жанру. Попри високу частотність і функційну значущість, процес

номіналізації нерідко створює труднощі для перекладачів, оскільки призводить до ускладнення синтаксичної структури й підвищує абстрактність сенсів. Це зумовлює актуальність детального аналізу номіналізованих одиниць, їхніх граматичних характеристик, функцій та особливостей уживання в різних типах дискурсу.

Я. Остапчук доводить, що «номіналізацію можна кваліфікувати як особливий різновид трансформації, за якої вихідні одиниці реченнєвої або предикативної природи перетворюються на морфологізований чи функціональний (синтаксичний) іменник» (Остапчук, 2012, с. 54). Також підкреслює, що «визначення номіналізації з позиції функціональних параметрів субстантивів охоплює не лише віддієслівні чи відприкметникові іменники, а й широкий спектр назв із непередметною семантикою» (Остапчук, 2012, с. 54). Отже, номіналізацію можна трактувати як зміну глибинної структури, що виражає рух, дію чи процес, у статичну подієву структуру поверхневого рівня.

Процес номіналізації можливий від різних частин мови: дієслова (за допомогою суфіксів: *-tion*, *-ment*, *-al*, *-ance/-ence* та інших) – такі іменники позначають процеси, дії чи їхні результати: *decide* – *decision*, *develop* – *development*, *approve* – *approval*; прикметників (за допомогою суфіксів *-ness*, *-ity*, *-cy* тощо утворюються іменники, що передають властивості або стани, раніше виражені прикметником: *happy* – *happiness*, *active* – *activity*, *efficient* – *efficiency*). Окрім того, номіналізація може виникати на основі словосполучень або предикативних структур, коли дія чи подія перетворюється на іменникову конструкцію з вищим рівнем абстракції: *the fact that he arrived* – *his arrival*, *they decided to cooperate* – *their decision to cooperate* (the cooperation).

У художньому дискурсі номіналізація виконує низку важливих функцій: вона сприяє створенню естетично насиченої метафоричної мови, де абстрактні поняття набувають образності та символічного значення; номіналізовані конструкції допомагають авторові передати психологічні стани, філософські узагальнення або соціальні явища без прямого опису дії, що відкриває простір для інтерпре-

тації їх читачем. Номіналізація також впливає на сприйняття тексту читачем: вона дає змогу концентруватися на ідеях, концептах, процесах, а не на конкретних діях, що робить висловлення більш формальним, але водночас може ускладнювати розуміння, якщо це явище домінує.

Дослідниця Є. Снегірєва звертає увагу на те, що номіналізація може мати й «негативний вплив на мову» (Снігур, 2014, с. 160). Дослідниця зазначає, що надлишок іменників, особливо похідних від дієслів чи прикметників, створює ефект «зомбіювання» читачів, адже такі форми позбавляють мовлення динамічності та природності. У результаті текст стає перевантаженим абстракціями, втрачає жвавість, енергію дії та ускладнює сприйняття змісту. Надмірна номіналізація, за словами дослідниці, не лише уповільнює комунікацію, а й психологічно ускладнює процес розуміння, оскільки перенавантажує робочу пам'ять читача й порушує звичні синтаксичні очікування (Sword, 2012).

Номіналізація в англійській мові є важливим граматичним та стилістичним явищем. Вона забезпечує компактність і логічність викладу, сприяє об'єктивізації та когезії тексту, а також формує стильові та комунікативні характеристики висловлення. Її активно використовувано й у художньому стилі, що зумовлює необхідність її дослідження та аналізу в цьому аспекті.

У тексті роману К. С. Льюїса номіналізація трапляється доволі часто. Здебільшого це іменники, утворені від дієслів за допомогою суфіксів *-tion*, *-al*, *-ment*, *-ance/-ence*: *exploration* ← to explore (*That drove them to do indoor things: you might say, indoor **exploration***) (Lewis, 2013, p. 24); *discovery* ← to discover (*Before long, their quiet morning turned into an unexpected **discovery***) (Lewis, 2013, p. 24); *realization* ← to realize (*A sudden **realization** struck Digory as he examined the wall*) (Lewis, 2013, p. 24); *determination* ← to determine (*Digory felt a growing **determination** to reach the end of the tunnel*) (Lewis, 2013, p. 24); *movement* ← to move (*Polly made a quick **movement** toward the door, but Digory stopped her*) (Lewis, 2013, p. 24); *discussion* ← to discuss (*Their quick **discussion** ended with Polly taking the lead*) (Lewis, 2013, p. 24); *arrival* ← to arrive (*Their*

arrival brought a momentary disturbance to the calm landscape) (Lewis, 2013, p. 24).

Номіналізації із суфіксами *-ness*, *-ity*, *-су* зазвичай передають властивості, стани або ознаки, раніше виражені прикметником: *curiosity* ← curious (*Polly's **curiosity** got the better of her*); *brightness* ← bright (*The sudden brightness caused a brief **blindness***); *stillness* ← still (*The unexpected **stillness** made their hearts beat faster*).

Також зазначимо, що у художньому тексті трапляються випадки номіналізації від предикативних конструкцій, коли ціле речення або дієслівна структура трансформовані в іменник, що передає подію, факт або стан у більш абстрактній формі: *the awakening of something ancient* ← they sensed the awakening 'пробудження чогось прадавнього'; *the weight of his task* ← he understood the weight 'вага завдання'; *the fading echo* ← the echo faded 'згасаюче відлуння', *a sense of triumph* ← they felt triumph 'почуття тріумфу'.

Щодо способів перекладу номіналізації у романі, варто зазначити, що перекладач застосовує різноманітні прийоми для адекватного відтворення цих мовних одиниць відповідно до норм і традицій української мови. Номіналізації, які є характерною рисою англomовного художнього дискурсу, передають не однотипно, а з урахуванням їхньої семантики, синтаксичної ролі та стилістичної функції в тексті оригіналу. Вибір способу перекладу залежить від контексту, жанрової специфіки твору та прагнення зберегти як змістову точність, так і художню виразність перекладу.

Одним із найпоширеніших способів перекладу номіналізацій є використання словникового еквівалента – усталеного відповідника, наявного в українській мові. Такий підхід дає змогу зберегти узуальне значення лексичної одиниці без істотних семантичних втрат і забезпечує зрозумілість тексту для реципієнта.

У такому разі іменник перекладається здебільшого іменником, тобто без зміни частини мови: *That drove them to do indoor things: you might say, indoor **exploration*** (Це спонукало їх шукати розваг удома і, так би мовити, проводити внутрішні **дослідження**).

Зазначимо, що з огляду на художній характер тексту перекладач досить часто вда-

ється до прийому лексичної заміни. Використання цього прийому зумовлене прагненням забезпечити естетичну цілісність та виразність перекладеного твору. Лексична заміна допомагає уникнути надмірної буквальності, яка могла б порушити стилістичну гармонію тексту, та сприяє створенню природного, емоційно насиченого викладу.

Крім того, лексична заміна слугує засобом адаптації тексту до норм і традицій української мови, зокрема її милозвучності та стилістичних особливостей: *And still it grew: all on one note, a continuous sweet sound, though the sweetness had something horrible about it. (...але та чарівність крила у собі щось страшливе)*. Отже, слово *sweetness* перекладено як *чарівність* замість дослівного калькування *солодкавість*.

Під час перекладу слів, номіналізованих від прикметників, здебільшого застосовують прийом граматичної заміни. Це зумовлено тим, що в англійській мові такі номіналізації часто функціонують як іменники, тоді як в українській мові відповідні значення природніше передаються прикметниками, дієсловами або описовими конструкціями. У художньому тексті цей прийом допомагає уникнути перевантаження іменниковими конструкціями, характерними для англійської мови, і водночас зберегти експресивність та образність оригіналу. Тож часто трапляється, що іменник перекладено прикметником, від якого він утворений: *That would give them the length of the house. (Це дозволило б визначити наскільки довгий будинок за кількістю балок)*.

Аналогічне спостерігаємо під час перекладу іменників, утворених від дієслів. При цьому можливі зміни в структурі слова, коли замість одного компонента стає два: *They were in a hurry to start on the exploration. (Їм страшенно кортіло розпочати виправу)*.

Художньому перекладу властива варіативність, адже однією з ключових рис худож-

нього стилю є прагнення продемонструвати мовне багатство та образну гнучкість мови перекладу. Використання синонімічних відповідників сприяє збереженню емоційно-експресивного потенціалу тексту, посиленню образності та створенню більш живого й пластичного художнього полотна, що відповідає естетичним очікуванням читача.

Важливо також зауважити, що англійська мова більш схильна до номіналізації, тоді як українська – до предикативності та вживання дієслів, тож у перекладному тексті можливі граматичні заміни. Англійська мова загалом характеризується високим рівнем номіналізації, що пов'язане з аналітичністю її структури.

Висновки. Номіналізація в англійській мові постає як багатофункційне явище, що поєднує граматичні, когнітивні та комунікативні аспекти. Вона забезпечує компактність і логічність викладу, сприяє об'єктивації змісту та формуванню наукового стилю, а в художньому дискурсі виконує естетичну й образотворчу функції. Аналіз матеріалу роману К. С. Льюїса *The Magician's Nephew* показав, що номіналізацію активно використовувано для створення метафоричності, психологічної глибини та стилістичної варіативності тексту.

У перекладі англійської мови спостережено тенденцію до граматичних і лексичних заміни, що зумовлено предикативною природою української мови. Це підтверджує необхідність урахування не лише формальних ознак, а й прагматичних функцій номіналізації для досягнення адекватності перекладу.

Перспективним напрямом подальших досліджень є аналіз номіналізації в різних жанрах англійського дискурсу (науковому, медійному, юридичному) та розроблення методичних рекомендацій для перекладачів, що допоможе оптимізувати відтворення цього явища українською мовою.

ЛІТЕРАТУРА

- Іваницька Н. Б., Іваницька Н. Л., Нечипоренко В. О. Міжмовна транспозиція номіналізації у художньому дискурсі. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*. 2021. Т. 9. С. 69–73. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27288.pdf>.
- Карабан В. І. Переклад англійської наукової та технічної літератури. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2001. 303 с.

- Коцюба З. Г.** Експресивність номінативних речень як перекладознавча проблема (на матеріалі англійської та української мов) : дис. ... канд. філол. наук. Львів, 2000. 209 с.
- Кузьміна К. А.** Трансформація номіналізації в англо-українському та українсько-англійському напрямках перекладу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. Київ, 2004. 20 с.
- Льюїс К. С.** Хроніки Нарнії. Небіж чаклуна. Харків : КСД, 2024. 160 с.
- Недбайло К. М.** Транспозиція частин мови в перекладі англійської мови на українську (на матеріалі художніх текстів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2009. 32 с.
- Остапчук Я.** Семантична природа номіналізації. *Мовознавство*. 2012. № 6. С. 64–69.
- Снегірєва Є.** Номіналізація : як покращити письмове мовлення. *Лінгвістика XXI століття : нові дослідження і перспективи*. 2014. С. 157–161.
- Снігур Л.** Трансформація номіналізації в перекладі художніх текстів. URL: http://www.vtei.com.ua/konfa/03_10_19/2/8.pdf.
- Lewis C. S.** *The Magician's Nephew*. London : HarperCollins Publishers, 2013. 244 p.
- Nida E. A., Taber C. R.** *The Theory and Practice of Translation*. Leiden : Brill Academic Publishers, 2003. 218 p.
- Pinker S.** *The Sense of Style : The Thinking Person's Guide to Writing in the 21st Century*. New York : Penguin Books, 2014. 359 p.
- Sword H.** Nominalisations Are Zombie-Nouns. *The New York Times*. 23 July 2012.

REFERENCES

- Ivanytska, N. B., Ivanytska, N. L., & Nechyporenko, V. O.** (2021). Mizhmovna transpozysii nominalizatsii u khudozhnomu dyskursi [Interlingual transposition of nominalization in literary discourse]. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*, 9, 69–73. Retrieved from <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27288.pdf> [in Ukrainian].
- Karaban, V. I.** (2001). *Pereklad anhliiskoi naukovoї ta tekhnichnoi literatury. Leksychni, terminolohichni ta zhanrovo-stylistychni trudnoshchi* [Translation of English scientific and technical literature. Lexical, terminological and stylistic difficulties]. Vinnytsia: Nova Knyha [in Ukrainian].
- Kotsiuba, Z. H.** (2000). *Ekspresyvnist nominatyvnykh rechen yak perekladoznavcha problema (na materialy anhliiskoi ta ukrainskoi movy)* [Expressiveness of nominative sentences as a translation problem (based on English and Ukrainian)]. (PhD thesis). Lviv [in Ukrainian].
- Kuzmina, K. A.** (2004). *Transformatsiia nominalizatsii v anhlo-ukrainskomu ta ukrainsko-anhliiskomu napriamkakh perekladu* [Transformation of nominalization in English–Ukrainian and Ukrainian–English translation]. (Abstract of PhD thesis). Kyiv [in Ukrainian].
- Lewis, C. S.** (2013). *The Magician's Nephew*. London: Harper Collins Publishers [in English].
- Lewis, C. S.** (2024). *Khroniky Narnii. Nebizh chakluna* [The Chronicles of Narnia. The Magician's Nephew]. Kharkiv: KSD [in Ukrainian].
- Nedbailo, K. M.** (2009). *Transpozysii chastyn movy v perekladi anhliiskoi movy na ukrainsku (na materialy khudozhnikh tekstiv)* [Transposition of parts of speech in translation from English into Ukrainian (based on literary texts)]. (Abstract of PhD thesis). Kyiv [in Ukrainian].
- Nida, E. A., & Taber, C. R.** (2003). *The theory and practice of translation*. Leiden: Brill Academic Publishers [in English].
- Ostapchuk, Ya.** (2012). Semantychna pryroda nominalizatsii [Semantic nature of nominalization]. *Movoznavstvo – Linguistics*, 6, 64–69 [in Ukrainian].
- Pinker, S.** (2014). *The sense of style: The thinking person's guide to writing in the 21st century*. New York: Penguin Books [in English].
- Sniehir, Ye.** (2014). Nominalizatsiia: yak pokrashchyty pysmove movlennia [Nominalization: how to improve written speech]. *Linhvistyka XXI stolittia: novi doslidzhennia i perspektyvy – Linguistics of the 21st century: new research and perspectives*, 157–161 [in Ukrainian].
- Snihur, L.** (2019). *Transformatsiia nominalizatsii v perekladi khudozhnikh tekstiv* [Transformation of nominalization in literary translation]. Retrieved from (vtei.com.ua in Bing) [in English].
- Sword, H.** (2012, July 23). Nominalisations are zombie-nouns. *The New York Times* [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 28.01.2026
 Дата прийняття статті до друку після рецензування: 26.03.2026
 Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.04.2026